

Zaaknummer : 01140104
Ons Kenmerk : ODH1526325
Datum : 30-04-2026

Beschikking

Omgevingswet - Flora- en fauna-activiteit

Onderwerp

Op 13 juni 2025 hebben wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet. De aanvraag is ingediend namens Stichting Hef Wonen. De aanvraag is ingediend voor de volgende vergunningplichtige handelingen:

- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen of het opzettelijk wegnemen van nesten van de huismus (*Passer domesticus*), de gierzwaluw (*Apus apus*), en de spreeuw (*Sturnus vulgaris*) als bedoeld in artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) als bedoeld in artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving.

De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan 131 woningen, gelegen aan Duizendblad 2 tot en met 28 (even), Ericastraat 2 tot en met 48 (even) en 1 tot en met 15 en 73 tot en met 83 (oneven), Hondsdraf 2 tot en met 26 (even) en 1 tot en met 29 (oneven), Janswaal 90 tot en met 98 (even), Kapershoekseweg 17 tot en met 31 (oneven), Klaproos 2 tot en met 16 (even) en 1 tot en met 35 (oneven), Klaver 58 tot en met 70 (even) en Ridderspoor 13 tot en met 21 (oneven) te Rotterdam. De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de periode 20 januari 2026 tot en met 31 oktober 2031.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te **verlenen** aan Stichting HEF wonen;
- II. de in het vervolg van deze beschikking opgenomen voorschriften te verbinden aan deze omgevingsvergunning;
- III. de onder “Relevante documenten” genoemde stukken onderdeel te laten zijn van deze omgevingsvergunning;
- IV. dat deze omgevingsvergunning geldig is vanaf de dag na bekendmaking tot en met 31 oktober 2031.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

drs. R.S. Noé
plaatsvervangend Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Appendices

- I. Locaties aangetroffen verblijfplaatsen
- II. Locaties tijdelijke verblijfplaatsen

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemeen

1. De vergunninghouder dient:
 - a. de start van de flora- en fauna-activiteit (waaronder ook het ongeschikt maken) uiterlijk twee weken van tevoren te melden;
 - b. het ecologisch werkprotocol bij de startmelding mee te sturen;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering uiterlijk één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen; en
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week voor de beëindiging te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen, Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'Flora- en fauna-activiteit'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

2. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze omgevingsvergunning, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en spreeuw' van 16 mei 2025 en de gegevens 'Reactie aanvullende vragen voor vergunningsaanvraag flora- & fauna-activiteit' van 12 december 2025 en 'Notitie locaties vleermuiskasten, huismuskasten en spreeuwenkasten' van 26 november 2025.
3. Indien één of meerdere in voorschrift 2 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit voor de betreffende soort(en) te worden getroffen. Deze maatregelen dienen, uiterlijk één maand voorafgaand aan de uitvoering ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd. De alternatieve maatregelen mogen na goedkeuring worden toegepast.
4. De vergunninghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel en eenieder die betrokken is bij de uitvoering van het project op de hoogte is van de voorschriften en maatregelen in deze omgevingsvergunning en dat ze toegepast worden.
5. De uitvoering van alle mitigerende en compenserende maatregelen dient te worden begeleid door een ecologisch deskundige¹ op het gebied van de aangevraagde beschermde soorten.
6. Er dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. de contactgegevens van de begeleidend ecologisch deskundige(n);
 - b. hoe omgegaan wordt met de voorwaarden zoals opgenomen in de voorschriften;

¹ Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft en/of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en (beschermde) soorten. Deze persoon heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit of vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie. De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Deze persoon:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk;
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- kan aanvragen gericht op soortenbescherming opstellen of daarbij ondersteunen;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties of een (ecologisch) adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- c. de locaties van de huidige verblijfplaatsen binnen het plangebied (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - d. een omschrijving en planning van de uit te voeren werkzaamheden;
 - e. de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal); en
 - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
7. Er dient door de ecologisch deskundige een logboek te worden bijgehouden van de ecologische begeleiding. Hierin dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
- a. een verslag van de uitvoering en begeleiding van de mitigerende en compenserende maatregelen (inclusief foto- en/of kaartmateriaal);
 - b. een overzicht van de uitgevoerde controles en de (weer)condities waaronder deze hebben plaatsgevonden; en
 - c. de ecologische onderbouwing van de vrijgave van het plangebied voor de start van de werkzaamheden.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een exemplaar van deze omgevingsvergunning, het ecologisch werkprotocol en het logboek op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
9. De voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Hiervoor geldt:
- a. voor tijdelijke voorzieningen: binnen twee weken na de inwerkingtreding van deze omgevingsvergunning; en
 - b. voor permanente voorzieningen: minimaal één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.
10. De werkzaamheden mogen pas starten als tenminste een termijn van vier weken, na de inwerkingtreding van deze omgevingsvergunning, in acht is genomen. Een uitzondering hierop zijn de maatregelen voor het ongeschikt maken van de bebouwing voor de huismus en spreek, vastgelegd in voorschrift 13.

Soortspecifieke voorschriften

11. De tijdelijke voorzieningen moeten voor de huismus, de gierzwaluw, de spreek en de gewone dwergvleermuis functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. De aangetroffen nesten en verblijfplaatsen moeten na de werkzaamheden weer in de originele staat beschikbaar zijn voor de genoemde soorten. Hiertoe dienen voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd te worden op functionaliteit en – indien nodig – op een zo kort mogelijke termijn hersteld te worden waarbij het verstoren van aanwezige individuen van de genoemde soorten dient te worden voorkomen.
12. Na afronding van de werkzaamheden mogen de tijdelijke voorzieningen verwijderd worden wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:
- a. de aangetroffen nesten en verblijfplaatsen zijn weer in de originele staat beschikbaar en functioneel;
 - b. de gewenningsperiode voor zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis is in acht genomen. Dit betreft een periode van drie maanden, waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen; en
 - c. de gewenningsperiode voor tijdelijke voorzieningen voor de huismus is in acht genomen. Dit betreft een periode van drie maanden;
 - d. de gewenningsperiode voor tijdelijke voorzieningen voor de spreek is in acht genomen. Dit betreft een periode van één maand;
 - e. de tijdelijke voorzieningen worden verwijderd binnen de looptijd van de vergunning; en
 - f. wanneer de voorzieningen in gebruik zijn, dienen deze ongeschikt gemaakt te worden conform de maatregelen in voorschriften 13 en 15.

Huismus en spreeuw

13. Voordat gestart mag worden met de werkzaamheden, dient de bebouwing ongeschikt gemaakt te worden voor de huismus en de spreeuw. Aan het ongeschikt maken zijn de volgende voorwaarden verbonden:
- het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd in de periode van 1 september tot 1 maart. Dit is buiten de kwetsbare broedperiode van de huismus en de spreeuw. De werkzaamheden dienen binnen zeven maanden na het ongeschikt maken aan te vangen;
 - in aanvulling op sub a geldt, dat indien sprake is van late vervolglegels in september, met het ongeschikt maken gewacht dient te worden totdat door de ecologisch deskundige is vastgesteld dat het nest niet langer in gebruik is;
 - tevens mag aanvullend op sub a het ongeschikt maken niet plaatsvinden in koude periode, gedefinieerd als perioden van vijf opeenvolgende dagen waarvan drie of meer dagen met vorst;
 - het ongeschikt maken van de bebouwing dient te worden uitgevoerd door het plaatsen van weringsborstels;
 - maximaal drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de ecologisch deskundige om de aanwezigheid van huismussen in de bebouwing uit te sluiten; en
 - na het bovenstaande controlebezoek bepaalt de ecologisch deskundige of het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden.

Gierzwaluw

14. De werkzaamheden die plaatsvinden binnen de invloedssfeer van nestplaatsen van de gierzwaluw, dienen uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen van de gierzwaluw, welke in ieder geval loopt van 15 april tot en met 31 augustus. Hierbij dienen vroege of late legels tevens te worden meegenomen. Of hier sprake van is, dient vastgesteld te worden door een ecologisch deskundige.

Gewone dwergvleermuis

15. Voordat gestart mag worden met de werkzaamheden, dient de bebouwing ongeschikt gemaakt te worden voor de gewone dwergvleermuis. Aan het ongeschikt maken zijn de volgende voorwaarden verbonden:
- het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd tussen 15 april tot en met 15 oktober. Dit is in de actieve periode;
 - de bebouwing dient in zijn geheel ongeschikt gemaakt te worden door exclusion flaps te plaatsen op alle openingen;
 - indien de openingen, zoals genoemd onder sub b, van een gevel intern met elkaar in verbinding staan, is het toegestaan om deze ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden. Dit onder de voorwaarde dat tenminste elke drie strekkende meter een exclusion flap dient te worden toegepast;
 - het gebruik van materialen voor het ongeschikt maken waarin vleermuizen verstrikt kunnen raken of aan vast kunnen plakken of zichzelf aan kunnen verwonden, zoals (steiger)netten, glaswol of purschuim, is niet toegestaan;
 - de maatregelen waarmee de bebouwing ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden te worden ingezet waarvan drie dagen aaneengesloten moeten zijn. Van een dag met gunstige weersomstandigheden is sprake als het anderhalf uur voor zonsondergang tot en met twee uur na zonsondergang minimaal 7 graden en droog is met een windkracht van maximaal 4 Bft;
 - na het ongeschikt maken en met inachtneming van de vereiste dagen met gunstige weersomstandigheden, dient een 's ochtends controlebezoek te worden uitgevoerd door de ecologisch deskundige met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten;
 - bij het ongeschikt maken in het najaar (1 september tot en met 15 oktober) geldt aanvullend op sub e en f dat het controlebezoek uiterlijk moet zijn uitgevoerd op 15 oktober;

- h. na het controlebezoek bepaalt de ecologisch deskundige of het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden.

Aanwijzingen voor gebruik

- Deze omgevingsvergunning geldt alleen voor de soorten en flora- en fauna-activiteit die in dit besluit genoemd zijn en voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze omgevingsvergunning zelf niet anders aangegeven is.
- Indien de vergunninghouder de onderhoudsverplichting van gerealiseerde maatregelen wenst over te dragen aan een derde, dan moet de vergunninghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.
- Indien de vergunninghouder deze omgevingsvergunning wil overdragen, geldt op grond van artikel 5.37, tweede lid, van de Omgevingswet een informatieplicht. De huidige vergunninghouder dient ten minste vier weken voorafgaand aan de wijziging het bevoegd gezag hierover te informeren. Hierbij dienen de gegevens te worden verstrekt zoals genoemd in artikel 7.216 van de Omgevingsregeling.
- Indien de vergunninghouder deze omgevingsvergunning wil verlengen, dient tijdig en bij voorkeur zes maanden voorafgaand aan het aflopen van de geldigheidstermijn een aanvraag te worden gedaan via het Omgevingsloket. De aanvraag dient te voldoen aan de indieningsvereisten.

Zorgplicht en ongewoon voorval

In de Omgevingswet zijn algemene zorgplichten opgenomen voor de fysieke leefomgeving. Voor alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt daarnaast de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. In het kader van de specifieke zorgplicht dient onder meer rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Ook dient u rekening te houden met het onverwijld melden van een ongewoon voorval als bedoeld in artikel 11.34 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Dit geldt als er tijdens de uitvoering van flora- en fauna-activiteiten een gebeurtenis plaatsvindt die direct gevolgen heeft voor de natuur. In dat geval dient u direct contact op te nemen met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1).

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 13 juni 2025 hebben wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit ontvangen als bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet (hierna: Ow). De aanvraag is ingediend namens Stichting Hef Wonen. De aanvraag betreft het renoveren en energetisch verbeteren van 131 woningen van Complex 300402 Veldbloem in de wijk Boomgaardshoek te Rotterdam met DSO-nummer 20250613 00414. De werkzaamheden staan gepland te starten na vergunningverlening en duren naar verwachting tot uiterlijk 30 september 2029. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de periode 20 januari 2026 tot en met 31 oktober 2031.

Relevante documenten

Bij de aanvraag zijn de volgende gegevens ingediend, die gebruikt zijn voor de inhoudelijke beoordeling:

- Het verzoek, verzoeknummer: 20250613 00414 000 (ODH1416373)
- Quicksan, Ecoresult B.V., 20230653QSV01, 7 maart 2024 (ODH1416363);
- Nader onderzoek huismus, gierzwaluw, spreeuw en vleermuizen, Ecoresult B.V., ER20240332NOV01, 18 december 2024 (ODH1416371);
- Activiteitenplan huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en spreeuw, Ecoresult B.V., ER2024332APV03, 16 mei 2025 (ODH1416367);
- Reactie aanvullende vragen voor vergunningsaanvraag flora- & fauna-activiteit, Ecoresult B.V., NER20240106RAVV01, 12 december 2025 (ODH1610317);
- Notitie locaties vleermuiskasten, huismuskasten en spreeuwenkasten, Ecoresult B.V., NER20240332KSV01, 26 november 2025 (ODH1610318);
- E-mail Re: Verzoek om aanvullende informatie, aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, zaaknummer 01140104, 20 januari 2026 (ODH1645138);
- E-mail RE_ Verzoek om aanvullende informatie, aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, zaaknummer 01140104, 16 februari 2026 (ODH1672527).

Procedure

Reguliere voorbereidingsprocedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 16.64 van de Ow zijn toegepast op deze aanvraag. Overeenkomstig artikel 16.57 van de Ow is kennisgegeven van de aanvraag via www.officielebekendmakingen.nl.

Beslistermijn

Gelet op artikel 16.64, eerste lid, van de Ow is de termijn voor de afhandeling van de aanvraag acht weken. Met toepassing van artikel 16.64, tweede lid, van de Ow hebben wij deze termijn op 24 juni 2025 met zes weken verlengd.

Volledigheid aanvraag

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. In de Omgevingsregeling zijn naast algemene ook specifieke indieningsvereisten opgenomen waar een aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan dient te voldoen. Ook hebben wij getoetst of de aangeleverde gegevens voldoende zijn voor de voorbereiding van de beschikking en het inhoudelijk beoordelen van de aanvraag.

Doordat de aanvraag onvolledig was, is op 14 november 2025, 15 januari 2026 en 20 januari 2026 verzocht de nog ontbrekende gegevens aan te leveren. Op 26 november 2025, 16 januari 2026 en 3 februari 2026 hebben wij de gevraagde gegevens ontvangen en is de behandeling van de aanvraag voortgezet.

Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoet aan de wettelijke indieningsvereisten en voldoende informatie bevat voor een inhoudelijke beoordeling van de gevolgen van de flora- en fauna-activiteit op de betrokken beschermde soort(en).

Bevoegd gezag

De flora- en fauna-activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 5.10, eerste lid, aanhef en onder e, van de Ow, artikel 11.24 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) en artikel 4.6, eerste lid, aanhef en onder e, van het Omgevingsbesluit zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Participatie

De opzet en uitkomsten van het participatieproces zijn op grond van artikel 7.4 van de Omgevingsregeling onderdeel van de aanvraag. Bij deze aanvraag heeft geen participatie plaatsgevonden.

Inwerkingtreding

Artikel 16.79, eerste lid, aanhef en onder a, van de Ow bepaalt dat een omgevingsvergunning in werking treedt met ingang van de dag na de dag waarop het besluit is bekendgemaakt. In artikel 16.79, tweede lid, van de Ow staat dat in afwijking van het eerste lid het bevoegd gezag in de omgevingsvergunning bepaalt dat die in werking treedt met ingang van de dag waarop vier weken zijn verstreken sinds de dag van bekendmaking of terinzagelegging als naar zijn oordeel:

- a. het verrichten van de activiteit die de omgevingsvergunning mogelijk maakt binnen die vier weken kan leiden tot een wijziging van een bestaande toestand die niet kan worden hersteld; en
- b. de regels over het verlenen van de omgevingsvergunning ertoe strekken die bestaande toestand te beschermen.

Onomkeerbare activiteiten, namelijk de renovatiewerkzaamheden, mogen slechts worden uitgevoerd nadat een termijn van vier weken, na bekendmaking van dit besluit, verstreken is.

Om te voorkomen dat binnen vier weken na inwerkingtreding van deze omgevingsvergunning onomkeerbare gevolgen kunnen optreden voor de huismus en de spreeuw is in voorschrift 10 geborgd dat, de werkzaamheden in deze periode nog niet mogen starten, maar vooruitlopend wel ongeschikt gemaakt mag worden.

Een voorwaarde is dat het plangebied ongeschikt gemaakt wordt door maatregelen te treffen die omkeerbaar zijn. Dit zijn maatregelen die weer verwijderd kunnen worden, waardoor de nestplaatsen weer beschikbaar komen aangezien dit geen onomkeerbare schade veroorzaakt aan de nestplaatsen.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Ow, waarin is opgenomen dat het verboden is om aangewezen flora- en fauna-activiteiten uit te voeren zonder omgevingsvergunning. In het Bal worden deze flora- en fauna-activiteiten benoemd en zijn de beschermingsregimes opgenomen voor inheemse planten en dieren. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Het tweede regime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. De aanvraag is tevens getoetst aan de Zuid-Hollandse Omgevingsverordening en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de huismus, de gierzwaluw en de spreeuw, dit zijn van nature in Nederland in het wild levende vogels welke beschermd zijn op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Waarbij voor onder andere de provincie Zuid-Holland geldt dat spreeuwennesten beschermd zijn indien ecologische

zwaarwegende redenen hierom vragen². Omdat in het nader onderzoek een relatief grote lokale kernpopulatie spreeuwen is aangetroffen op de projectlocatie is door het ecologisch adviesbureau beoordeeld dat er in dit geval sprake is van zwaarwegende ecologische redenen. Dit wordt onderbouwd met het feit dat voor de spreeuw als broedvogel de staat van instandhouding in Nederland 'zeer ongunstig' is, waardoor de nesten van de spreeuw voor deze aanvraag als 'jaarrond beschermd' worden gedefinieerd.

Paragraaf 11.2.2 van het Bal, met betrekking op de Vogelrichtlijn, bepaalt voor welke flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor vogels een omgevingsvergunning nodig is. Artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de omgevingsvergunning. Op grond van artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren, of het opzettelijk wegnemen van nesten van de huismus, de gierzwaluw en de spreeuw.

De omgevingsvergunning is aangevraagd voor de gewone dwergvleermuis, dit is een van nature in Nederland in het wild levend dier van een soort genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Paragraaf 11.2.3 van het Bal, met betrekking op de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn, bepaalt voor welke flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor plant- en diersoorten een omgevingsvergunning nodig is. Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een omgevingsvergunning. Op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal geldt een verbod op het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten zonder omgevingsvergunning voor:

- het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

Op grond van artikel 8.74j en 8.74k, eerste lid, van het Bkl wordt een omgevingsvergunning slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;
- de activiteit nodig is omdat tenminste één van de belangen genoemd in artikel 8.74j en 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl aan de orde is; en
- de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort en de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Tot slot geldt voor alle inheemse soorten in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een omgevingsvergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

Beoordeling

Natuurwaardenonderzoek en vergunningplicht

Stichting Hef Wonen is voornemens om werkzaamheden uit te voeren in het plangebied gelegen in de wijk Boomgaardshoek te Rotterdam (appendix I). Samengevat zijn de voorgenomen werkzaamheden als volgt:

- Het vervangen van oude dakramen;
- Het verwijderen van zonneboilers;
- Het herstel van het dak;

² <https://www.natuurinclusief.nl/wp-content/uploads/Lijst-beschermde-soorten-Ow-NatuurInclusief.pdf>

- Het vervangen van dakgoten;
- Het vervangen van hemelwaterafvoeren;
- Het herstel van loodwerk aan de schoorstenen;
- Het vernieuwen van metselwerk van woningen en bijbehorende vrijstaande bergingen;
- Het herstel van spouwverankering;
- Het vervangen van al het glas van de huurwoningen en de ventilatieroosters;
- Het herstel van voegwerk in de gevels aan de buitenzijde;
- Het schilderwerk van alle kozijnen van de huurwoningen;
- Het vervangen van de draaiende delen binnen de kozijnen van de huurwoningen;
- Het herstel van de kozijnen en het verwijderen van houtrot door opvullen van de kozijnen;
- Het vervangen van kantpannen en vorsten;
- Het dakbeschot inpandigisoleren;
- Het plaatsen van nieuwe dakpannen;
- Het dak isoleren aan de binnenzijde van de huurwoningen;
- Het herstel van gebroken of slechte dakpannen als besloten wordt het dak niet in zijn geheel te vervangen;
- Het isoleren van de vloer en/of gevel van de binnenkant van de huurwoningen.

Om te bepalen of sprake is van een vergunningplichtige flora- en fauna-activiteit heeft natuurwaardenonderzoek plaatsgevonden. In 2024 is een quickscanonderzoek uitgevoerd. In 2024 heeft nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kennisdocumenten Huismus en Gierzwaluw (BIJ12) en het Vleermuisprotocol (2021). Daarmee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is en de functies van het plangebied voor de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis voldoende in kaart zijn gebracht.

De huismus, de gierzwaluw en de spreeuw zijn in het plangebied aangetroffen (appendix II). In de woningen aan Hondsdraf 18, 20, 22, 24 en 26, Kaperhoekseweg 17 en Erica 3, 7 en 9 zijn in de gevel negentien huismusnesten aanwezig. In de woningen aan Duizendblad 2, Klaproos 7 en Erica 2, 12, 15, en 28 zijn in de gevel zeven gierzwaluwnesten aanwezig. In de woning aan Klaproos 9 zijn in de gevel twee spreeuwnesten aanwezig. Met de geplande werkzaamheden zijn deze nestplaatsen tijdelijk niet toegankelijk en worden individuen verstoord. Deze schadelijke handelingen zijn vergunningplichtig op grond van artikel 11.37, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bal.

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen (appendix II). In de woningen aan Erica 6 of 8 en 48, Hondsdraf 24, Klaproos 21 en 23 en Janswaal 94 zijn zes zomerverblijfplaatsen aanwezig. In de woningen aan Erica 2 t/m 12 en Duizendblad 2 t/m 16, Hondsdraf 14 t/m 20, Klaproos 9 t/m 21 en Klaver 58 t/m 70, Klaproos 9 t/m 21, 18 en 20, Klaproos 2 t/m 16, Janswaal 18, Ridderspoor 21 en Klaproos 18 en 20 zijn zeven paarverblijfplaatsen aanwezig. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis is bekend dat deze in milde winters door één of enkele individuen gebruikt kunnen worden als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden zijn deze verblijfplaatsen tijdelijk niet toegankelijk en worden individuen opzettelijk verstoord. Deze schadelijke handelingen zijn vergunningplichtig op grond van artikel 11.46, eerste lid, aanhef en onder b en d, van het Bal.

Belangenonderbouwing

De omgevingsvergunning is aangevraagd op grond van het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' zoals genoemd in artikel 8.74j, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl en 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl.

De belangen van de voorgenomen werkzaamheden zijn in de aanvraag toegelicht in het document 'Activiteitenplan huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en spreeuw' van 16 mei 2025. Samengevat gaat het om het volgende:

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 7 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen, energieneutraal gemaakt moeten worden. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt. Nederland heeft ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs. De opgave om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990 is het centrale doel van dit Klimaatakkoord³. De geplande werkzaamheden dragen bij aan de reductie van CO₂ uitstoot en daarmee aan de internationale en nationale klimaatdoelstellingen om klimaatverandering tegen te gaan. Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid. Om invulling te geven aan de doelen van het Klimaatakkoord zijn op 30 juni 2022 de Nationale Prestatieafspraken ondertekend. Woningcorporaties, gemeenten, huurders en het Rijk hebben hierin bindende afspraken gemaakt⁴. Hierin is onder andere opgenomen dat corporaties al hun woningen met een E-, F-, of G-label tot en met 2028 versneld verduurzamen. Dit sluit aan op het doel om in 2030 675.000 woningen vergaand te isoleren en om 450.000 bestaande corporatiewoningen aardgasvrij te maken. Het gaat in het plangebied om woningen uit de jaren 1981, met energielabel C tot en met G. Het beoogde energielabel na de renovatiewerkzaamheden is A of B. Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot openbaar belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart.

De complexen binnen het plangebied bevatten bovendien enkel glas en zijn nog niet voorzien van verschillende vormen van isolatie. Het gevolg hiervan is een slecht binnenklimaat voor de bewoners wat hun gezondheid kan aantasten. Door de isolatie te verbeteren kan het binnenklimaat worden verbeterd. Zodoende zijn de werkzaamheden in het belang van de volksgezondheid.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de aan de aanvraag ten grondslag gelegde wettelijke belangen voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Bij het project worden aan de 131 woningen onderhoud- en verduurzamingswerkzaamheden verricht, hierdoor zijn negentien huismusnesten, zeven gierzwaluwnesten, twee spreeuwnesten en zes zomer- en zeven paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis tijdelijk niet toegankelijk. In de aanvraag is aangegeven welke alternatieven zijn overwogen en is een onderbouwing gegeven waarom deze alternatieven geen andere bevredigende oplossing zijn.

Locatie

Het project is locatiegebonden aangezien het gaat om het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden.

Inrichting en werkzaamheden

Een overwogen alternatief is gedeeltelijke uitvoering van de werkzaamheden, dit zou ertoe leiden dat er binnen tien jaar alsnog dergelijke werkzaamheden vereist zullen zijn. Gedeeltelijke uitvoering zou meer versterking van de

³ <https://www.klimaatakkoord.nl/binaries/klimaatakkoord/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord/klimaatakkoord.pdf>

⁴ <https://aedes.nl/verduurzaming/nationale-prestatieafspraken-verduurzaming>

aanwezige soorten veroorzaken. Daarnaast is sloop overwogen, hierbij zouden verblijfplaatsen eveneens verloren gaan en zou dit leiden tot kapitaalvernietiging gezien de goede staat van het casco. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke compenserende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol.

Planning

Bij de planning van de werkzaamheden is rekening gehouden met de kwetsbare periode(n) van de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. Daarmee worden mitigerende maatregelen getroffen om effecten op de soorten te verminderen.

Conclusie

Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus, de gierzwaluw, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing aanwezig is.

Staat van instandhouding

Om een omgevingsvergunning te mogen verlenen, mag kortgezegd de staat van instandhouding van de aangevraagde beschermde soort(en) niet verslechteren. Onderdeel van deze toetsing is ook of er mogelijk sprake is van cumulatieve effecten.

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Rotterdam. De landelijke staat van instandhouding van de huismus als broedvogel in Nederland is zeer ongunstig⁵. Als gevolg van de werkzaamheden zijn negentien nesten van de huismus tijdelijk niet toegankelijk. De aangetroffen nestplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van een groter netwerk aan nestplaatsen in de directe omgeving. Slechts een klein deel van de lokale populatie ondervindt gevolgen van de geplande werkzaamheden.

De gierzwaluw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Rotterdam. De landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw als broedvogel in Nederland is gunstig⁶. Als gevolg van de werkzaamheden zijn zeven nesten van de gierzwaluw tijdelijk niet toegankelijk. Slechts een klein deel van de lokale populatie ondervindt gevolgen van de geplande werkzaamheden.

De spreeuw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Rotterdam. De landelijke staat van instandhouding van de spreeuw als broedvogel in Nederland is zeer ongunstig⁷. Als gevolg van de werkzaamheden zijn twee nesten van de spreeuw tijdelijk niet toegankelijk. Slechts een klein deel van de lokale populatie ondervindt gevolgen van de geplande werkzaamheden.

De gewone dwergvleermuis komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Rotterdam. De landelijke staat van instandhouding is beoordeeld op 'onbekend'⁸. Als gevolg van de werkzaamheden zijn zes zomerverblijfplaatsen en zeven paarverblijfplaatsen, met mogelijk milde winterfunctie, van de gewone dwergvleermuis tijdelijk niet toegankelijk. De aangetroffen verblijfplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van een groter netwerk aan verblijfplaatsen in de directe omgeving. Slechts een klein deel van de lokale populatie ondervindt gevolgen van de geplande werkzaamheden.

⁵ <https://stats.sovon.nl/stats/soort/15910>

⁶ <https://stats.sovon.nl/stats/soort/7950>

⁷ <https://stats.sovon.nl/stats/soort/15820>

⁸ <https://www.wur.nl/nl/nieuws/de-nederlandse-vogel-en-habitatrichtlijnrapportage-2019-inzichtelijk-gemaakt.html>

Maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de staat van instandhouding van de huismus, de gierwaluw, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in 'Activiteitenplan huismus, gierwaluw, gewone dwergvleermuis en spreeuw' van 16 mei 2025 en de gegevens 'Reactie aanvullende vragen voor vergunningsaanvraag flora- & fauna-activiteit' van 12 december 2025 en 'Notitie locaties vleermuiskasten, huismuskasten en spreeuwenkasten' van 26 november 2025.

De voorgestelde maatregelen om de negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden zoveel mogelijk te mitigeren en te compenseren achten wij in grote lijnen voldoende. Op een aantal onderdelen hebben wij de maatregelen aangescherpt in de specifieke voorschriften om de staat van instandhouding van de huismus, de spreeuw, de gierwaluw en de gewone dwergvleermuis te kunnen borgen. Hieronder lichten wij dit toe. In deze beschikking zijn verder algemene voorschriften opgenomen voor een juiste toepassing en naleving van de omgevingsvergunning door de vergunninghouder en gemachtigde(n).

Huisumus en spreeuw

Alternatieve voorzieningen

Als gevolg van de werkzaamheden zijn negentien nesten van de huismus tijdelijk niet toegankelijk. Op 10, 11, 18 en 28 november 2025 zijn zoals aangegeven in het activiteitenplan en het document 'Notitie locaties vleermuiskasten, huismuskasten en spreeuwenkasten' van 26 november 2025 en conform het Kennisdocument Huismus, negentien tijdelijke nestkasten van het type Huismuskast Anton⁹ van Bats&Birds gerealiseerd aan de gevels van de bebouwing binnen 200 meter van de oorspronkelijke nestplaats. De exacte locaties van de tijdelijke voorzieningen die reeds gerealiseerd zijn, zijn weergegeven in appendix III. In de permanente situatie worden de oorspronkelijke nestplaatsen en potentiële nestplaatsen weer toegankelijk, zoals aangegeven in het 'Reactie aanvullende vragen voor vergunningsaanvraag flora- & fauna-activiteit' van 12 december 2025. De aangetroffen nesten dienen na de werkzaamheden weer in de originele staat beschikbaar te zijn voor de huismus en spreeuw. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd door de woonblokken in bouwstromen te renoveren per woonblok, wat de effecten op de huismus zo veel mogelijk beperkt. De doorlooptijd betreft twee weken per woonblok voor de uitvoering van de renovatiewerkzaamheden.

Als gevolg van de werkzaamheden zijn twee nesten van de spreeuw tijdelijk niet toegankelijk. Op 10, 11, 18 en 28 november 2025 zijn vier spreeuwenkasten van het type "VK SP 02" zoals aangegeven in het activiteitenplan en het document 'Notitie locaties vleermuiskasten, huismuskasten en spreeuwenkasten' van 26 november 2025 gerealiseerd aan de gevels van de bebouwing binnen 200 meter van de oorspronkelijke nestplaatsen. De exacte locaties van de tijdelijke voorzieningen zijn weergegeven in appendix III. In de permanente situatie worden de oorspronkelijke nestplaatsen weer toegankelijk gemaakt, zoals aangegeven in 'Reactie aanvullende vragen voor vergunningsaanvraag flora- & fauna-activiteit' van 12 december 2025. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd door de woonblokken in bouwstromen te renoveren per woonblok, wat de effecten op de huismus zo veel mogelijk beperkt.

Ongeschikt maken

Om ervoor te zorgen dat er geen huismussen en spreeuwen aanwezig zijn in het plangebied wanneer de werkzaamheden starten, is het van belang om de bebouwing op de juiste wijze en in de juiste periode ongeschikt te maken voor huismussen en spreeuwen. Op deze wijze wordt voorkomen dat er huismussen en spreeuwen in bebouwing aanwezig zijn tijdens het uitvoeren van werkzaamheden, en mogelijk gewond raken of gedood worden.

⁹ <https://batsbirds.nl/product/huismuskast-anton/>

Het belangrijkste hierbij is dat er ongeschikt wordt gemaakt op een moment dat de huismussen en spreuwen nog niet begonnen zijn met broeden. In de voorschriften hebben wij daarom opgenomen dat het ongeschikt maken dient plaats te vinden voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het kwetsbare broedseizoen van de huismus en de spreeuw dat loopt van 1 maart tot en met 31 augustus.

Huismusnesten zijn jaarrond beschermd. Spreeuwennesten in het plangebied vanwege ecologisch zwaarwegende redenen ook. De winterperiode geldt als de minst kwetsbare periode, waardoor ongeschikt maken in deze periode de voorkeur heeft. Hier zijn echter ook uitzonderingen aan verbonden. Het is verboden om de nesten ongeschikt te maken gedurende koude perioden. Een koude periode is een periode van vijf opeenvolgende dagen met ten minste drie dagen (nacht-)vorst. Gedurende deze periode is het verboden om de nestplaatsen ongeschikt te maken om te voorkomen dat individuen in rust worden verstoord en tijdens slechte weersomstandigheden gedwongen zijn nieuwe rustlocaties te vinden. In een koud, nat voorjaar is het broedsucces lager. Bij een warm najaar en een hoger voedselaanbod is de kans op vervolglegels in september groter. Een ecologisch deskundige met expertise op het gebied van de huismus en spreeuw dient vast te stellen of sprake is van late vervolglegels. Indien dit het geval is, dient het ongeschikt maken te worden uitgesteld totdat de ecologisch deskundige het plangebied heeft vrijgegeven.

Het ongeschikt maken van de bebouwing voor de huismus en de spreeuw dient te worden uitgevoerd door het verwijderen van de onderste drie rijen dakpannen of het plaatsen van weringsborstels. Dit moet onder begeleiding van een ecologisch deskundige plaatsvinden. Indien er nesten in gebruik zijn, dient het ongeschikt maken plaats te vinden nadat de vogels de nestlocaties uit eigen beweging hebben verlaten. De huismus en de spreeuw zijn opportunistische soorten waardoor herkolonisatie van een gebouw mogelijk is. Huismussen kunnen bijvoorbeeld door onjuist bevestigde of verweerde weringsborstels toch invliegen of nadat de onderste drie rijen dakpannen zijn verwijderd, onder de vierde rij dakpannen kruipen. Daarom is het van belang dat de maatregelen waarmee ongeschikt gemaakt is, nog functioneel zijn vlak voor de uitvoering van de werkzaamheden en dat gecontroleerd wordt of huismussen en spreuwen de nestplaatsen daadwerkelijk hebben verlaten. Maximaal drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden vindt een controle plaats door een ecologisch deskundige (voorschrift 5) om vast te stellen dat er op dat moment geen huismussen of spreuwen in de bebouwing verblijven. De ecologisch deskundige bepaalt wanneer de bebouwing vrijgegeven kan worden voor het starten van de werkzaamheden.

Om te voorkomen dat nestplaatsen van de huismus en de spreeuw onnodig ongeschikt zijn gedurende het broedseizoen, dient gestart te worden met de werkzaamheden binnen zeven maanden na het ongeschikt maken. De werkzaamheden vinden gefaseerd plaats.

Gierzwaluw

Periode van werken

Als gevolg van de werkzaamheden zijn zeven nesten van de gierzwaluw tijdelijk niet toegankelijk. In de permanente situatie zijn de oorspronkelijke nestplaatsen weer toegankelijk, zoals aangegeven in 'Reactie aanvullende vragen voor vergunningsaanvraag flora- & fauna-activiteit' van 12 december 2025. De aangetroffen nesten dienen na de werkzaamheden weer in de originele staat beschikbaar te zijn voor de gierzwaluw. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

De werkzaamheden in het plangebied, welke zich binnen de invloedssfeer van de aanwezige nesten bevinden, dienen zoveel als mogelijk te worden uitgevoerd buiten het broedseizoen van de gierzwaluw. In deze periode is de gierzwaluw niet in Nederland aanwezig waardoor zo min mogelijk sprake is van verstoring van de soort gedurende de werkzaamheden. In sommige gevallen kan sprake zijn van late legels, bijvoorbeeld bij goede weersomstandigheden. In dit geval zijn gierzwaluwen langer in Nederland. De ecologische deskundige dient vast te stellen dat de nestplaatsen werkelijk zijn verlaten.

Gewone dwergvleermuis

Alternatieve voorzieningen

Als gevolg van de werkzaamheden zijn zes zomerverblijfplaatsen en zeven paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis tijdelijk niet toegankelijk. Op 10, 11, 18 en 28 november 2025 zijn, zoals aangegeven in het activiteitenplan en het document 'Notitie locaties vleermuiskasten, huismuskasten en spreuwenkasten' van 26 november 2025 en conform het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12), 27 vleermuiskasten van het type ANS-1 Bat Box¹⁰ en 26 vleermuiskasten van het type Mark¹¹ gerealiseerd. De exacte locaties van de tijdelijke voorzieningen zijn weergegeven in appendix III. In de permanente situatie worden de oorspronkelijke verblijfplaatsen weer toegankelijk gemaakt, zoals aangegeven in 'Reactie aanvullende vragen voor vergunningsaanvraag flora- & fauna-activiteit' van 12 december 2025. De aangetroffen verblijfplaatsen dienen na de werkzaamheden weer in de originele staat beschikbaar te zijn voor de gewone dwergvleermuis. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd door de woonblokken in bouwstromen te renoveren per woonblok, wat de effecten op de gewone dwergvleermuis zo veel mogelijk beperkt.

Ongeschikt maken

Het ongeschikt maken wordt uitgevoerd in de actieve periode, die loopt van 15 april tot en met 15 oktober, van de gewone dwergvleermuis. De exclusion flaps waarmee de bebouwing ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden (minimaal 7° Celsius, een windkracht van maximaal 4 Bft en droog) te worden ingezet. Minimaal drie van de vijf dagen met gunstige weersomstandigheden dienen aaneengesloten te zijn. Bij overdag slecht weer en 's avonds rond zonsondergang en in de nacht goed weer, telt dit nog steeds als een dag met gunstige weersomstandigheden. Het daaropvolgende controlebezoek uiterlijk moet zijn uitgevoerd op 15 oktober. Aangezien de exacte invliegopeningen niet van alle aangetroffen verblijfplaatsen bekend zijn, en ook vanwege het verhuisgedrag van vleermuizen binnen gevel(s) en gebouwen, dienen de gehele gevels van de woningen ongeschikt gemaakt te worden. Indien invliegopeningen met elkaar in verbinding staan is het per drie meter toegestaan om de overige openingen ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden, onder voorwaarde dat minimaal één van deze openingen ongeschikt wordt gemaakt door middel van een exclusion flap. Er wordt expliciet geen gebruik gemaakt van netten, folie of purschuim. Na het ongeschikt maken wordt een controle uitgevoerd door de ecologisch deskundige alvorens het plangebied wordt vrijgegeven. Daarmee wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood. De ecologisch deskundige dient verslag te doen van het ongeschikt maken in het ecologisch logboek (voorschrift 7). Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest recente Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12).

Cumulatie

Bij de toetsing van de effecten op de staat van instandhouding, hebben wij ook onderzocht of er cumulatieve effecten kunnen optreden als gevolg van andere plannen of projecten die in de omgeving van het plangebied uitgevoerd (gaan) worden. In de omgeving van het plangebied geldt een omgevingsvergunning, die betrekking heeft op dezelfde lokale populaties van de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis. Gezien de omvang van dit project en het beperkte effect van andere projecten is de impact echter op de soorten minimaal en is er geen sprake van negatieve cumulatieve effecten op de staat van instandhouding van de soorten.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken. De werkzaamheden leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus, gierzwaluw, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis.

¹⁰ <https://www.veldshop.nl/nl/ans-1-vleermuiskast.html>

¹¹ <https://batsbirds.nl/product/vleermuiskast-mark-zwart-1-laags/>

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de huismus, gierzwaluw, de spreeuw en de gewone dwergvleermuis op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteiten te kunnen uitvoeren. Kijk voor meer informatie op: <https://omgevingswet.overheid.nl/checken>.

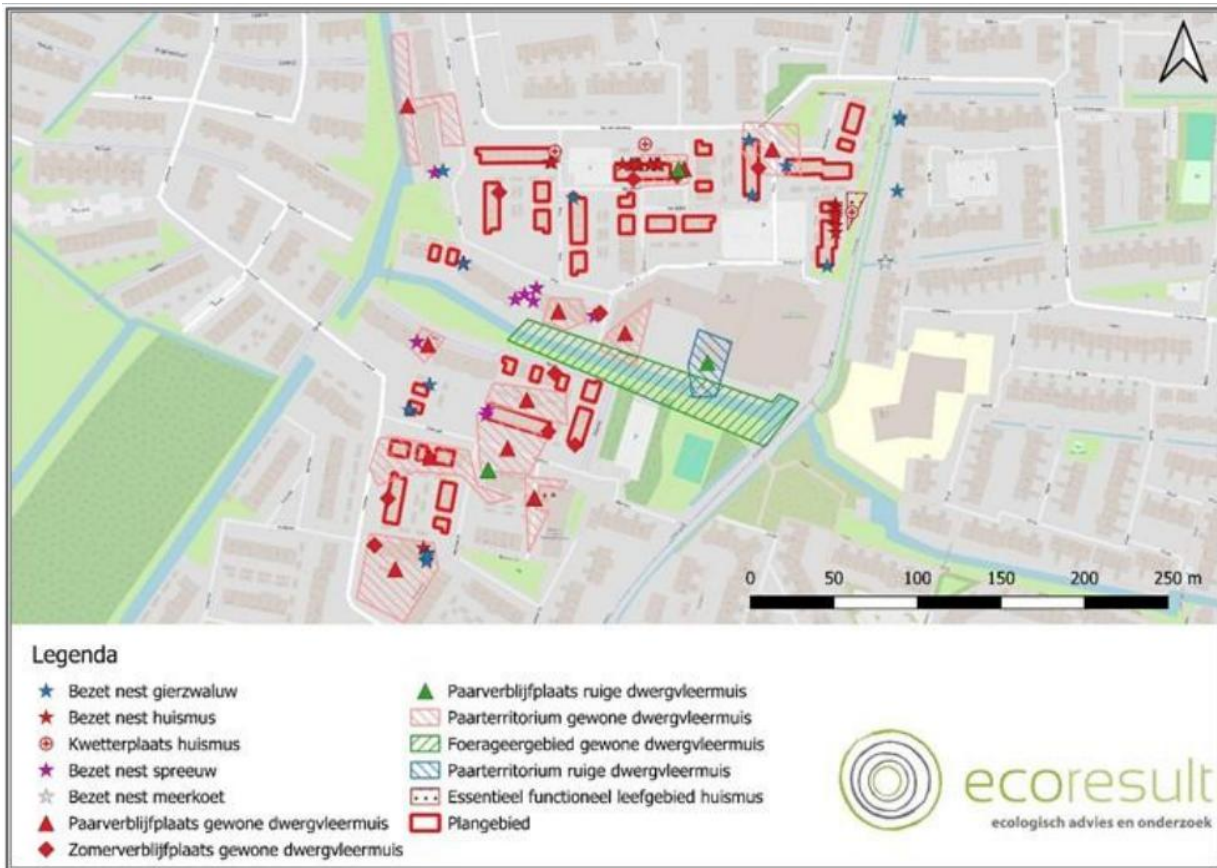
Conclusie

Op grond van het vorenstaande is de zekerheid verkregen dat de aanvraag voldoet aan het toetsingskader dat betrekking heeft op de in de aanvraag opgenomen flora- en fauna-activiteit en beschermde soorten, zodat de aangevraagde omgevingsvergunning op grond van artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet wordt verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden. De omgevingsvergunning treedt in werking de dag na bekendmaking en is geldig tot en met 31 oktober 2031.

Appendix

I: Locaties aangetroffen verblijfplaatsen

Figuur 3: Overzicht van alle aangetroffen voortplantings- en vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels en vleermuizen in en rond het plangebied. Kaartbron: OpenStreetMap.

Bron: 'Activiteitenplan huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en spreeuw' van 16 mei 2025

II: Locaties tijdelijke verblijfplaatsen

Figuur 1. Locaties van de geplaatste vleermuiskasten binnen een straal van 200 meter rondom het plangebied. Kaartbron: OpenStreetmap.

Tabel 1. Adreslijst kastlocaties.

Type kast	Straat	Huisnummer	Aantal	Richting
ANS-1 Bat Box	Bernagie	48	2	Oost
ANS-1 Bat Box	Erica	15	1	Noord
Huismuskast Anton	Erica	15	3	Noord
ANS-1 Bat Box	Akkerwinde	19	2	Oost
Vleermuiskast Mark	Akkerwinde	19	1	Oost
Huismuskast Anton	Akkerwinde	19	3	Oost
ANS-1 Bat Box	Erica	23	1	West
Vleermuiskast Mark	Erica	23	1	West
Huismuskast Anton	Erica	23	3	West
Huismuskast Anton	Akkerwinde	28	6	Noordwest
ANS-1 Bat Box	Erica	45	1	Noord
Vleermuiskast Mark	Erica	45	1	Oost
Huismuskast Anton	Erica	45	2	Noord

ANS-1 Bat Box	Erica	71	1	West
Vleermuiskast Mark	Erica	71	2	West
ANS-1 Bat Box	Gipskruid	1	2	West
VK SP 02	Gipskruid	1	1	West
ANS-1 Bat Box	Gipskruid	2	2	Oost
VK SP 02	Gipskruid	2	1	Oost
ANS-1 Bat Box	Janswaal	112	1	West
Vleermuiskast Mark	Janswaal	112	1	West
ANS-1 Bat Box	Kamille	1	1	Zuid
Vleermuiskast Mark	Kamille	1	2	Zuid
ANS-1 Bat Box	Kamille	19	2	Noord
Vleermuiskast Mark	Kamille	19	1	West
ANS-1 Bat Box	Kamille	37	2	Zuid en Oost
Vleermuiskast Mark	Kamille	37	3	Zuid
ANS-1 Bat Box	Kamille	63	1	Noord
Vleermuiskast Mark	Kamille	63	2	Noord
ANS-1 Bat Box	Kamille	35	1	Noord
Vleermuiskast Mark	Kamille	35	2	Noord
Vleermuiskast Mark	Kamille	83	1	Zuid
ANS-1 Bat Box	Kamille	83	2	West en Zuid
ANS-1 Bat Box	Kamille	83	1	Oost
Vleermuiskast Mark	Kamille	83	1	Zuid
ANS-1 Bat Box	Kapershoekweg	47	1	West
ANS-1 Bat Box	Klaver	26	1	Zuid
Vleermuiskast Mark	Klaver	26	4	Oost
Huismuskast Anton	Klaver	26	1	Oost
VK SP 02	Klaver	26	1	Oost
Vleermuiskast Mark	Klaver	52	4	West
ANS-1 Bat Box	Klaver	52	1	Zuid
Huismuskast Anton	Klaver	52	1	West

VK SP 02	Klaver	52	1	West
ANS-1 Bat Box	Korenbloem	1	1	Zuidwest

Bron: 'Notitie locaties vleermuiskasten, huismuskasten en spreeuwenkasten' van 26 november 2025